

Yttrande

Stockholm 2023-09-04

Intygsgivares ansvarsförsäkring (Ju2023/01563)**Sammanfattning**

Svensk Försäkring avstyrker förslaget om att de obligatoriska villkoren i intygsgivares ansvarsförsäkring ska grunda sig på orsakandepincipen. I stället bör claims made-principen väljas. Att välja orsakandepincipen medför att risken blir mer svårbedömd för försäkringsföretagen och att det blir svårare att säkerställa att det kommer att finnas faktiska möjligheter för intygsgivare att teckna ansvarsförsäkring till rimlig kostnad. Av samma skäl och oavsett val av försäkringsprincip är det angeläget att klargöra att det är tillåtet att ha begränsningar i villkoren inte enbart för det högsta försäkringsbelopp som kan betalas för en skada utan också för den högsta ersättning som kan betalas under försäkringsperioden (aggregerat belopp). En kombination av orsakandepincip och avsaknad av rätt för försäkringsföretagen att ange ett högsta försäkringsbelopp som kan betalas under försäkringsperioden (aggregerat belopp) är inte hållbart.

Regler om ansvarsförsäkring måste vara förutsägbara

Ansvarsförsäkring för intygsgivare kan avse stora risker. Ur försäkringsföretagens perspektiv är det därför viktigt att regelverket för den obligatoriska ansvarsförsäkringen är förutsägbart. Detta är också viktigt för intygsgivare och skadelidande. Om det i slutändan inte finns försäkringsföretag som är beredda att ta på sig uppgiften att meddela försäkring förfelas det grundläggande syftet med den obligatoriska ansvarsförsäkringen.

Valet av försäkringsprincip

I förslaget har orsakandepincipen valts som försäkringsprincip (10 § tredje stycket 2 och 8 § tredje stycket 2 i bostadsrättsförordningen och 8 § tredje stycket 2 förordningen om kooperativ hyresrätt). Enligt orsakandepincipen täcker en ansvarsförsäkring skador som orsakats under försäkringsperioden, oavsett om de visar sig först långt senare. Svensk Försäkring menar att villkoren i stället ska grunda sig på den så kallade claims made-principen. Den innebär att det är den

försäkring som gäller när en skada anmäls (eller när skadeståndskrav framställs mot försäkrad) som ska ersätta skadan.

Att välja orsakandepincipen kommer att leda till dyrare ansvarsförsäkringar för intygsgivare. Villkor som baserar sig på orsakandepincipen har en lång "svans", det vill säga det kan dröja innan alla skador blir kända. Preskriptionstidens längd innebär att svansen kan bli mycket lång. För försäkringsgivaren, som måste göra försäkringstekniska avsättningar under lång tid, blir risken svårbedömd. Att försäkringsföretagen blir tvungna att göra avsättningar under lång tid för att reservera för kommande skadefall i kombination med att risken blir svårbedömd påverkar försäkringspremien. Att risken blir svårbedömd, långsvansad och utan aggregerade beloppsbegränsningar innebär också att det blir svårare för försäkringsgivaren att få återförsäkring, det vill säga den försäkring som försäkringsgivaren tecknar för att minska den egna risken.

När lagkrav nu införs på att intygsgivare ska ha ansvarsförsäkring är det viktigt att förvissa sig om att det kommer att finnas faktiska möjligheter att teckna försäkring till rimlig kostnad. Utöver det som sagts ovan om svårigheterna med att meddela försäkring med osäkert riskinnehåll finns ett antal andra förhållanden av betydelse. Till att börja med är antalet intygsgivare begränsat. Som en följd därav är den aktuella försäkringsmarknaden snäv. Vår bild är vidare att claims made är vanligast bland de försäkringar som erbjuds i dag. Att införa orsakandepincipen som försäkringsprincip är alltså en större förändring än att välja claims made. Till detta kommer att anpassningstiden är kort. Intygsgivare ska enligt förslaget ha en ansvarsförsäkring som uppfyller förordningskraven från och med den 1 januari 2024. Enligt vår mening är det ytterst osäkert om det vid den tidpunkten kommer att finnas försäkringar som uppfyller kraven om orsakandepincipen vidhålls.

I promemorian motiveras inte valet av försäkringsprincip. Det konstateras allmänt att ansvarsförsäkringarna för fastighetsmäklare och revisorer kan tjäna som förebild. När dessa skiljer sig åt – vilket är fallet när det gäller försäkringsprincip – bör ledning enligt promemorian främst hämtas från reglerna för fastighetsmäklare. Vi delar inte den bedömningen. Intygsgivares uppdrag har både när det gäller dess karaktär av oberoende granskning samt riskbilden större likheter med revisorsuppdraget än fastighetsmäklaruppdraget. Vi kan också konstatera att claims made har valts inte enbart för revisorers ansvarsförsäkring utan också för försäkringsförmedlare och bostadskreditförmedlare. Frågan om val av försäkringsprincip bör mot denna bakgrund omprövas i den fortsatta beredningen.

Försäkringsbelopp

I förslaget anges lägsta försäkringsbelopp per skada i försäkringsvillkoren (10 § tredje stycket 1 och 8 § tredje stycket 1 i bostadsrättsförordningen och 8 § tredje stycket 1 förordningen om kooperativ hyresrätt). För att kunna prissätta risk på ett rimligt sätt är det nödvändigt för försäkringsgivare att ha begränsningar inte enbart för det högsta belopp som kan betalas för en skada utan också för den högsta ersättning som kan betalas under en försäkringsperiod. Det är angeläget att i författningstexten klargöra att detta ska vara möjligt. I annan författningstext

framgår detta av att även lägsta aggregerade belopp (försäkringsbelopp per år) som försäkringen ska täcka anges, se 7 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution och 16 §§ Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet. Någon motsvarighet finns inte i författningsförslaget.

Försäkringsbranschen vill understryka att möjligheten att ha begränsningar i form av aggregerade belopp är nödvändig oavsett val av försäkringsprincip.

Vi vill i sammanhanget också påpeka att om försäkringsbeloppet regleras med prisbasbelopp i stället för ett fast belopp så krävs inte alltid författningsändringar för att justera nivån (se till exempel nämnda 16 § i Revisorsinspektionens föreskrifter om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet).

Upphörande

Det bör klargöras att påföljden av underlåtenhet att underrätta Boverket om upphörande – att försäkringsskyddet kan upphöra tidigast en månad därefter – endast ska gälla i det fallet att försäkringsskydd inte tecknats hos annan försäkringsgivare. Syftet med kravet på underrättelse är att minska risken för intygsverksamhet utan försäkringsskydd, inte att skapa dubbelförsäkrings-situationer (10 § tredje stycket 4 bostadsrättsförordningen och 8 § tredje stycket 4 förordningen om kooperativ hyresrätt).

Övrigt

Vid behov står Svensk Försäkring och dess medlemsföretag givetvis till departementets förfogande under den fortsatta beredningen av föreskrifterna.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Rickard Sobocki